

Sygn. akt VII U 754/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek odwołania A. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 18 lutego 2014 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 754/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. J. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ emerytalny odmówił ustalenia prawa do emerytury z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k.16 akta emerytalne).

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że organ nie uznał za pracę w szczególnym charakterze okresów pracy na stanowisku szlifierz-ślusarz od 11 lutego 1986r. do 30 września 1986 r., ślusarz-szlifierz-spawacz od 1 października 1986r. do 30 czerwca 1986r., ślusarza-spawacza, instruktora praktycznej nauki zawodu od dnia 4 lutego 1993 r. do 14 października 1995 r. spawacza-instruktora magazyniera od 15 października 1995 r. do 31 grudnia 1998 r., argumentując, że wymienione stanowiska nie są tożsame ze stanowiskami wymienionymi w rozporządzeniu. Organ ustalił staż pracy w szczególnych warunkach/szczególnym charakterze w wymiarze 8 lat, 4 miesięcy i 10 dni (decyzja – k. 16 a.e.).

W odwołaniu wnioskodawca zarzucał zaskarżonej decyzji sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez niezasadne przyjęcie, iż nie został udowodniony 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu oraz niewyjaśnienie i nie wzięcie pod uwagę wszystkich

istotnych okoliczności sprawy niezbędnych do ustalenia, iż wnioskodawca nabył prawo do emerytury. Podniesiono, że skarżący również pracował w szczególnych warunkach w niezaliczonych okresach pracy w (...)dzie od 11.02.1986-30.09.1986, 01.10.1986-30.06.1988, 04.1993-14.10.1995, 15.1995-31.12.1998 i(...) od 1.07.1972-1.05.1976. Biorąc pod uwagę podniesiony zarzut odwołujący wnosił o zaliczenie spornych okresów do pracy w warunkach szczególnych i ustalenie prawa do emerytury (odwołanie – k. 2 – 3 akta sądowe).

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wnosił o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

A. J., urodzony (...), w dniu 20 stycznia 2014 roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek o emeryturę - k. 1 - 3 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach ZUS, organ emerytalny ustalił na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 26 lat, 5 miesięcy i 2 dni tj. 26 lat, 4 miesiące i 9 dni okresów składkowych, 1 rok, 2 miesiące i 6 dni okresów nieskładkowych oraz 23 dni okresów nieskładkowych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ emerytalny nie uwzględnił okresów pracy w (...) Sp. z o.o.: 11.02.1986-30.09.1986, 01.10.1986-30.06.1988, 04.02.1993-14.10.1995, 15.10.1995-31.12.1998, w łącznym wymiarze 8 lat, 31 miesiące i 12 dni natomiast zaliczono pozostałe okresy pracy w (...) oraz w (...) na stanowisku szlifierza w wymiarze łącznym 8 lat 4 miesiące i 10 dni (karta przebiegu zatrudnienia, świadectwa pracy w szczególnych warunkach oraz decyzja w a.e.).

Sporne okresy zostały udokumentowane świadectwem pracy datowanym na dzień 10 stycznia 2014 roku wystawionym przez (...) Sp. z o.o. Z jego treści wynikało, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w szczególnych warunkach w wyżej wskazanych okresach, tj. prace: szlifierz-ślusarz, ślusarz-szlifierz-spawacz, ślusarz-spawacz-instruktor nauki zawodu, spawacz-instruktor-magazynier do dnia 31 grudnia 1998 r. (świadectwo pracy – k.10 a.e.). Ze spornego okresu pracy w (...) nie wystawiono świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w akt sprawy, aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy (k. 23 a.s., 31 a.s.) oraz dowody osobowe w postaci zeznań wnioskodawcy A. J. (protokół – k. 14-15,79-80v. a.s.) i świadków B. B. (protokół – k.47 a.s.), J. M. (protokół – k. 47v-48. a.s.).

Wnioskodawca pracujący do nadal został z dniem 6 maja 1978 roku zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Miejskiego przekształconym w F. na stanowisku szlifierza następnie od 28 lipca 1983 r został przeniesiony na stanowisko ślusarza (angaż, orzeczenie lekarskie k. 19-20 a. o.). Jak wynika z zaświadczenia na k.26 a.o. w lutym 1985 r. skarżący zajmuje stanowisko ślusarz-szlifierz na Wydziale (...) (k.26 a.o.) a ponadto od 12 sierpnia 1985 r. powierzono mu dodatkowe czynności w postaci prowadzenie gospodarki materiałowej i złomowej, prowadzenie pełnej dokumentacji rozliczeniowej zużytych materiałów i wyprodukowanych (k.30 a.o.), od 4 maja 1986 powierzono wnioskodawcy prowadzenie wypożyczalni narzędzi (umowa k. 33 a.o.). W ramach tego stanowiska wnioskodawca prowadził gospodarkę narzędziową na Wydziale (...). Wiązało się z tym wykonywanie szeregu czynności biurowych co wynika z zakresów czynności znajdujących się w aktach osobowych. Pracując na tym stanowisku w tym samym wydziale dodatkowo na podstawie umowy z dnia 1 września 1988 r. powierzono mu obowiązki instruktora nauki zawodu ślusarza-spawacza. Z akt osobowych wynika również, że skarżący jednocześnie prowadził magazyn stali profilowanej (pismo – akta osobowe – k. 93). Całość akt osobowych wskazuje, że do 31 grudnia 1998 roku A. J. wykonywał nieprzerwanie łącznie prace magazyniera i instruktora praktycznej nauki zawodu ślusarza i spawacza w ramach umów zawieranych z dotychczasowym pracodawcą zobowiązywał się do wyszkolenia grupy uczniów przykładowej Szkoły Zawodowej (umowy – akta osobowe k.22 a.s.). Umowy te określają przedmiot zobowiązania wnioskodawcy do nauki zawodu spawacza i ślusarza.

Rozkład zajęć wnioskodawcy jako instruktora praktycznej nauki zawodu wynikał z programu nauczania i był realizowany codziennie. Wnioskodawca w ramach zawartych umów jak instruktor praktycznej nauki zawodu uczył

zawodu spawacza i ślusarza. Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy w tej części gdy twierdził, że uczył zawodu szlifierz bowiem z akt osobowych to nie wynika podobnie jak i w zakresie twierdzenia, że na okres szkolenia uczniów był zwolniony od wykonywania obowiązków wynikających z umowy o prowadzenia magazynu i gospodarki materiałowej na Wydziale (...), bowiem akta osobowe zawierają chronologiczne zakresy czynności wskazujące, że skarżący jednocześnie był magazynierem i instruktorem.

Jeżeli zaś chodzi o okres pracy w (...) to z akt osobowych wynika, że wnioskodawca został zatrudniony w dniu 1 lipca 1972 roku na stanowisku tokarza na Wydziale Narzędziowni. Następnie po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego został przeniesiony od 1 stycznia 1974 roku na stanowisko szlifierza. Od 24 kwietnia 1974 roku do 15 kwietnia 1976 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po powrocie z wojska został zatrudniony jako szlifierz. Zakład pracy wystawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach na okres od 12 maja 1976 r. do 30 kwietnia 1978 r. i okres ten został zaliczony przez ZUS. Nie sposób zdaniem Sądu jest przyjąć, że w okresie od 1 lipca 1972 roku do 1 stycznia 1974 roku skarżący nie pracował jako tokarz tylko jako szlifierz tak jak tego domaga się strona powodowa albowiem na to stanowisko skarżący przeszedł dopiero po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego tj. od dnia 1 stycznia 1974 r. (a.o. k.31 a.s.). Natomiast zaliczeniu podlegały by dodatkowo okresy od 1 stycznia 1974 r. do 23 kwietnia 1974 r. pracy jako szlifierz przed wojskiem i okres służby wojskowej od 24 kwietnia 1974 r. do 11 maja 1976 roku. Jednakże okresy te nie są wystarczające do uzupełnienia brakujących 15 lat.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy.

Świadkowie J. M. i B. B. potwierdzili, że wnioskodawca pracował w niespornym okresie zaliczonym przez pozwaną ZUS jako szlifierz a następnie w spornym okresie jako spawacz i instruktor spawania przez 7 godzin a następnie przez jedną godzinę sam spawał. Sąd uznał za nie wiarygodne zeznania świadków w części w której zeznali, że skarżący nie był magazynierem bo są sprzeczne z treścią akt osobowych z których jednoznacznie wynika, że łączył kilka stanowisk pracy i je świadczył.

Powyższa ocena dotyczy również zeznań samego wnioskodawcy, jak wskazano powyżej wnioskodawca już przed spornym okresem tj. od 12 sierpnia 1985 roku zajmował się pracami związanymi z prowadzeniem dokumentacji rozliczeniowej jak i gospodarki materiałowej na Wydziale (...) a następnie od 4 maja 1986 r. prowadził wypożyczalnię narzędzi na Wydziale (...) jednocześnie prowadząc magazyn stali. Z faktem tym wiązała się odpowiedzialność za powierzone mienie. Z tymi stanowiskami jak wynika z zakresów czynności łączył się obowiązek wykonywania szeregu czynności biurowych ponadto nie zostały one wymienione w rozporządzeniu. Uznać zatem należy, że pozostałe czynności nie zajmowały pełnego wymiaru czasu.

W tych okolicznościach należy uznać, że wnioskodawca nie wykonywał stale w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie, pracy na stanowiskach objętych rozporządzeniem.

Na rozprawie w dniu 24 listopada 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy podniósł, że należy zaliczyć skarżącemu do pracy w szczególnych warunkach okresu pracy w (...) od 1 stycznia 1974 roku do 11 maja 1974 roku na stanowisku szlifierza i służby wojskowej od 12 maja 1974 roku do 11 maja 1976 roku gdyż skarżący zarówno przed wojskiem jak i po wojsku pracował jako szlifierz. Jak wywiedziono powyżej zaliczenie tego okresu nie jest wystarczające do uzupełnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny został ustalony również w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne oraz wydane przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień. Wobec tego dokumenty powyższe zostały obdarzone wiarą jako autentyczne i rzetelne, a przez to prawdziwe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. J. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w niniejszej sprawie należy możliwość zakwalifikowania pracy świadczonej w spornych okresach jako pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat.

Przepis art. 32 ust. 4 cytowanej ustawy stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Źródłem przepisów dotychczasowych w rozumieniu cytowanego przepisu ust. 4 art. 32 powołanej ustawy jest Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

Biorąc pod uwagę stan faktyczny sprawy należy uznać, iż zasadniczego znaczenia dla oceny charakteru pracy świadczonej przez wnioskodawcę w spornych okresach na stanowisku malarza jako pracy w warunkach szczególnych, nabiera wykładnia przepisu § 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia. Zgodnie z jego treścią okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z powołanego przepisu wynika, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach istotnego znaczenia nabiera ustalenie okoliczności czy praca w szczególnych warunkach była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przepis ten jednocześnie nie definiuje pojęcia stałości pracy w tych warunkach.

Zgodnie z przyjętym i utrwalonym w orzecznictwie poglądem warunek o którym mowa w cytowanym przepisie powołanego rozporządzenia, tj. wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle (codziennie) wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 roku, I UK 393/10; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 lutego 2012 roku, III AUa 1682/11; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 roku, III AUa 1797/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 roku, III AUa 1308/12). Tak rozumiane stałe wykonywanie prac w warunkach szczególnych oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub periodyczne (okresowe), a nie stałe świadczenie pracy, wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 lutego 2013 roku, III AUa 1002/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 roku, III AUa 485/13).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS i aktach osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, pozwoliło w ocenie Sądu ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych w spornych okresach. Biorąc pod uwagę poczynione

powyżej rozważania nie można było uznać pracy wnioskodawcy na stanowisku szlifierz-ślusarz, ślusarz-szlifierz-spawacz, ślusarz-spawacz-instruktor, spawacz-instruktor-magazynier ponieważ jak ustalono w toku postępowania wnioskodawca łączył jednocześnie wykonywanie pracy na stanowiskach objętych rozporządzeniem z nie objętymi tym rozporządzeniem a mianowicie ślusarza, magazyniera, wydawcy narzędzi, instruktora nauki zawodu i spawacza. Zatem nie mógł stale w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać wyłącznie prac objętych rozporządzeniem. Brak bowiem przesłanki jej stałości.

Z tych względów ocena charakteru pracy skarżącego, prezentowana przez niego, pozostaje więc w sferze jego dowolnej, ale nieuzasadnionej oceny, zamiast w sferze faktów. Należy podkreślić, że prawo do obniżenia wieku emerytalnego ma charakter wyjątku, wobec czego jego zakresu nie można rozszerzać w drodze wykładni przepisów prawa, która musi być ścisła, co m.in. nie pozwala na pominięcie stałości wykonywania pracy w warunkach szczególnych i pełnego jej wymiaru jako przesłanki przyznana wnioskowanego prawa.

Jak wynika z poczynionych ustaleń A. J. pomimo, że legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...) życia i nie jest członek otwartego funduszu emerytalnego to jednak nie spełnia warunku legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Tym samym wnioskodawca nie spełnia łącznie wszystkich przesłanek do ustalenia mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.